

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 ft — kr
Fél évre 3 ft — kr
Negyedévre 1 ft 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Isten, király és haza.

— Az ezredéves Unnep kezdetére. —

Nagy-Enyed, május 2.

Mire e sorok nyomtatásban napvilágot látnak, megtörtént az ezeréves kiállítás ünnepies megnyitása a király őfelségének, az uralkodóház tagjainak, valamint az idegen államok képviselőinek jelenlétében, és folyamatban van továbbá a hálaadó istentisztelet, mely ugyancsak a korona, a dynasztia és a diplomácia részvételével megy végbe vasárnap a budai koronázási templomban.

Isten, király és haza! E hármasság jelszó alatt lép be a magyar nemzet fennállásának második évezredébe.

„Isten áldd meg a magyart!” zengi a mai napon millió meg millió ajak. A „Hymnus” ihletett költőjének imaszerű fohászkodását a magyar ember máskor sem veszi frivol hiábavalóságból nyelvére. Ma a nemzet aprajánagyja különös mély áhitattal éneklí, hogy „Isten áldd meg a magyart!” Ha igaz, hogy a magyaroknak van Istene (pedig dicsőségesen betöltött ezer évünk tanúságára, hogy van), akkor ne vonja

kétségbe senki, hogy e nép nemcsak szorultságában, de örömeiben is tudja és akarja a mindenség urához fölemelni lelkét. Szent István a honalapítási harcok lezajlása után az egy Isten vallására szoktatta őseink fegyveres hadait, és a kereszténységre alapította az új állam civilizációját. Ma, kilenczszáz év után, a szabadelvűség edző és tisztító tűzében kipróbált vallásosság jele alatt törvénybe ígattuk a millennium emlékezetét, mely törvény a Gondviselés invokációjával kezdődik . . .

„A legelső magyar ember a király”, éneklí a nemzetnek egy másik nagy poétája. A leglovagiasabb, a legbölcsőbb, a legjóságosabb, a legalkotmányosabb fejedelem, a nemzeti nagy királyok méltó utódja, hazajött magyarjai körébe, hogy velük örülve, velük együtt megülje a nagy jubileumot. Isten után ő hozzá fordul e napokban a magyarok háládatos szíve. Hisz ő az, ki közel harmincz év óta egyre azon munkálkodik, hogy megvalósuljon a költő ígéje, mely szerint „jönni fog, mert jönni kell, egy jobb kor, mely

után buzgó imádság epedez százezrek ajakán” . . .

„A haza minden előtt!” — Mondja e hazának ugyancsak egy nagy szelleme. Nem azért hagytuk utolsónak a haza szent nevét, mintha a szóban volt másik kettő, az Isten és a király mellett háttérbe kellene szorulnia. Hisz a hazáért száll imánk az Egek urához, a hazának örül ma minden honfisziv.

Nálunk ma — hála a Gondviselésnek, mely példás jófejedelemmel áldotta meg ezt az ezredéves országot — a hazaszeretet érzése egybeolvad a királytisztelet általánosságával. Legyen e nemzet külső-belső ádáz ellenségeinek száma még oly nagy, nekünk okozhatnak ugyan gondokat, de minket meg nem félemlítenek, mert Istent félve, a hazát szeretve és királyunkkal együtt érezve, a pokol kapui sem vesznek erőt rajtunk . . .

Boruljon térdre Magyarország fenkölt szellemű első főpapjával együtt minden hazafi és zengjen hálátelt lélekből Te Deum laudamus-t!

TÁRCZA.

Vasuton.

Irtá Pásztor Árpád.

Prüszköl, zihál a gőzvonat,
Folyó patak, hogy elmarad.

Az ablak mellett nézem én,
Mily tájak tűnnek mind elém.

S árnyék gyanánt . . . Egy pillanat,
A szomszéd sinen új vonat.

Az ablaknál szép szőke lány,
A napfény elsiklik haján . . .

Egymásra nézünk . . . Vége van . . .
A két vonat már elrohan . . .

Én másfelé . . . Ő máshova . . .
Nem látjuk egymást már soha?

A tanár ur elvei.

— Humoreszk. —

Irtá Mezey László.

— Valóban, fiam, nem értelek, nem csinos,

hogyan nem tetszik neked?

— Oh . . . nagyon csinos!

— Tehát nem kedves akkor?

— Ellenkezőleg . . . rendkívül kedves.

— Nem jó házból való, vagy szegény?

— Világért sem, családja előkelő és nagyon vagyonos.

— Nos, hát akkor mi kifogásod van ellene, ha viszont szeret, mint előbb mondtad?

— Hm . . . Uszík. Szólt Marosi István doktor, a filozófia fiatal tanára és ezzel oly erővel ütött az asztalra, hogy a kávé kiömölt a csészéjéből és tönkre tette anyjának a büszkeségét, a hófehér abroszt.

— Az Istenért, Pista, — kiáltott anyja ijedten — mit cselekszel? Hiszen még az, hogy egy leány uszík, nem elég ok arra, hogy nőül ne lehetne venni!

— Nem elég ok. Csodálom, hogy így beszélsz. Hiszen már Xenophon és Philolaus, ezek a régi görög bölcsék is megmondták, hogy a férfi a nőben csak a nőiességet szeretheti . . . már pedig az uszás férfi-sport és így nem illik asszonyhoz, legkevésbé egy tanár feleségéhez — szólt komolyan István ur.

— No, no . . . talán még sem kellene ilyen szigorúan bírálnod, ha szép és gazdag is. Ellenveté szeliden idősebb Marosi Istvánné, aranykeretes pápaszemét megigazitva.

— Igen ám, de nem csak ezt az egyetlen férfias sportot űzi, de képzeld — lovagol is.

— Ez egy kicsit mindenestre meggondolni való dolog. Jegyzé meg elgondolkozva az özvegy tanárné, mialatt elővette kis munkakosarából a megkezdett harisnyát.

— Ugy-e, ez már kissé téged is gondolkozóba ejt? Hát ha még elmondod, hogy otthon a parkjukban tornáznak és lövöldöz . . .

igen, lövöldöz és legalább is úgy lő célba, mint Carvez vagy Elek Gusztí. Mikor utoljára meglátogattam őket, egy négykrajczárost tartatott ki velem és mesterileg lőtte ki hüvelyk- és mutatóujjam közül.

— Oh! oh! Borzasztó, amiket beszélsz, Pista. Szörnyűködik az öreg Marosiné.

— Ugy-e anyám! Diadalmaskodott ifjú Marosi István doktor ur. Most már beláthatod, hogy én ilyen asszonyt nem vehetek nőül. Mit mondana a tanári testület egy olyan tanárnéhoz, aki uszík, lovagol, tornász és lövöldöz?

Az öreg asszony nem felelt. Sohajtva kezdett bele a kötésbe és látta, hogy kedvenc ábrándja, fiának szép és gazdag leánynyal összeköttetése, egyelőre el van temetve.

Ebben a pillanatban az öreg házmester lépett be és egy levélkét nyújtott át az özvegynek. Éppen a kérdésben forgott sportkissasszony mamájától való volt, aki őket ozsonnára hívta.

— Nem megyek! — szólt határozottan a fiatal tanár és letette az anyjától átvett levelet.

— De Pista, — kérlelte anyja — talán még sem kellene megsérteni őket.

— Mondd, hogy beteg vagyok, mondd, hogy meghaltam, de én semmi szín alatt sem akarom többé viszontlátni.

— Gondold meg, milyen régi barátság

1896. május 2.

Szebb május hava nem virradt még a magyar nemzetre. Örök emlékeztető ünnepek szakadatlan sorát nyitotta meg a hó második napja, melyen a népe szeretetével és örömjával környezett uralgó kijelentette a milleniumi emléknapok kezdetét.

Években és tapasztalatokban gazdag nemzetünk büszkén mutogatja örök-ifju erejét. Az önérzet jutalmazó hangjai közt mutatja be a bámuló világnak, hogy akaratban is, tetteben is nyilatkozik ez az erő, nemcsak vérmes temperamentumunk egyszer-egyszer való felángolásában. S valójában ennek a szívós erőnek, a munkában megedzett nemzeti erőnek ünnepét nyitották meg a tegnapon.

Országos kiállításunk jelentőségét, ép ez alkalommal, csak az mérlegelheti igazán, aki az efemer látványosságon s az esetleges haszon gondolatán felülemelkedve nézi a kifejtett munkaerőt és jós szemmel tudja látni a hatást, melyet ezen kiállítás kulturális és nemzetgazdasági tekintetben teremni fog.

Az államférfiúnak biztosságot nyújt a nemzeti jogok védelmében; tekintetét élesíti, lépteit erősíti azon nagy célok felé, melyekhez nemzetét vezetni óhajta.

A költőt lelkesedésre ragadja a látvány, melyet egy nép minden rétegének összemunkálása, bucsujárása és tanulmánygyála alkot meg; képzeletét megragadják a mult nagyság élethű emlékei; ihletet ad neki a bizalom, hogy ez a

mult a még szebb jövőnek fundamentuma.

A tudós adatokat gyűjt és kritikus szemmel válogatja a nagy tömeg gazdagságából, amit különben csak évek hosszan tartó fáradtsággal, vagy tán sehogy sem tudott volna összehozni.

A szegény vidéki nép, látva nemzetének legszebb napjait és dicsőségét, meggyőződik arról, hogy amit ő álléreiben a haza céljaira fizet, az nem történik hiába; hogy azokon a filléreken óriási feladatokat teljesítenek, melyekből minden egyesnek kijut a haszna és dicsősége.

De legtöbbet fognak tanulni azok, kiknek lelke a benyomások elfogadására a legalkalmasabb: az ifjuság. Évekig tartó elméletkezés s a legrészletesebb fejtegetések nem adnak neki annyi táplálékot a gondolkodásra, nem tisztázzák úgy fogalmait a jelen kor történetét irányító eszmékről; nem lesznek képesek a leglelkesebb szónoklatok sem oly helyes meggyőződést önteni beléjük a munka értékéről s az emberi szellem hatalmáról: mint ha Budapestet a kiállítás ideje alatt meglátogatják. A költemények, melyek nemzeti érzést vannak hivatva nevelni s erre az őszinte mély érzelmenél fogva alkalmasok is, rendszeren a nemzet legszomorubb emlékeivel foglalkoznak. Még a hagyományos hazai dicsőségünk is ott van feltüntetve legrokonszenvesebb tollal, ahol az egész küzdelemből a véres dicsőségnél alig maradt egyéb eredménynek. Nem szölok az ellen, hogy az ifjuságot a haza-

fiás bánat hangjai iránt is fogékonnyá tegyük; tanulja meg, hogy meghatva álljon az ezeréves nagy temető emléke előtt s ne mulassza az emlékezés korszorujával őrizni őket. De keltstünk benne érzéket a jelen, a valóság költészete iránt is, ahol a szívós küzdelem dicsőséges és örökéletű sikereket is tud felmutatni. A mult már csak emlék és alap, amelyen a jövő tartós épületét kell emelnünk.

És mindnyájan megerősödünk élet-erők hitében, emelkedésünk reményében s édes hazánk szeretetében.

Azért nem lehet szóval eléggé méltányolni a kormányt, városokat, intézeteket azt a nemes törekvését, hogy minél inkább s minél több embernek tegyék hozzáférhetővé a lelkesedésnek, tapasztalatszerzésnek ezt a kiváló alkalmát.

Főur és szegény, agg és gyermek, nyelv- és valláskülönbség nélkül, egy örömméztben testvéresülnek egymással, mint a dicsőséges ezerévet jubiláló hazának gyermekei.

A miniszterelnök főrendiházi beszéde.

Budapest, április 27.

Bécsből, a legmagasabb körökhez közelálló személyiségtől, április 26-án kelt levelet kapott a „Pester Correspondenz.” A levél eseteli a benyomást, melyet báró Báuffy miniszterelnöknek a főrendiházban április hó 25-én mondott beszéde a bécsi mervadó körökre gyakorolt:

Miniszterelnökünk beszéde, melylyel báró Prónay váratlan aposztrofálására a főrendiházban a milleniumi törvény megszavazása

fűz engemet össze ezzel a családdal... Mit tettek értünk, mikor szegény atyád meghalt...

Marosi István elgondolkozott. Egy pillanatig nehéz tusát vivott benne önféjűsége és a háláérzet, aztán végre lehajtotta fejét és csöndes hangon így szólt:

— A te kedvedért elmegyek, anyám!

Delután vig társaság gyűlt egybe a gazdag Vezékyek remek parkjában.

— Ah! jó napot kedves doktor ur! Nyujtotta kezét nyájas mosolylyal Marosi Istvánnak Ilonka kisasszony, a ház leánya.

— Jó napot, kisasszony! — Viszonzá jég-hidegen a fiatal tanár, ki még sohasem találta a leány szép, viruló arcát, ragyogó kék szeméit és hófehér fogait olyan kiállhatatlanoknak, mint ma.

Ilonka kisasszony pajkosan mosolygott. Alig pár pillanat előtt hallgatta ki mamája és az özvegy Marosiné társalgását, mely alatt ez utóbbi egészen kiöntötte szívét régi bizalmas barátnője előtt.

— Oh! oh! ezek a tudósok, elnézőknek kell velük lennünk, egészen másképpen nézik ők a világot, mint mink. Gondolá és okos fejcskéjében ravasz tervet forralt.

— Nos, uraim és hölgyeim, — kiáltá aztán a társaság közé lépve — mit gondolkodik egy parthie lawn-tennishez?

A tervet nagy ujjongással fogadták el.

— A park mögött pompás lawn-tennis-ground-om van. — folytatta Ilonka. — Ha

az erdei utat választjuk, egy negyed óra múlva érünk oda, de úgy, ahogy én szoktam menni, öt perczig sem tart. A kert alatt egy tó van, a ladikok a parthoz vannak kötve, átevezünk és huss! — öt percz múlva már vígan üthetjük a labdát.

— De csak nem fogsz egyedül átevezni! kérdé egyik barátnője, aki nem hódolt úgy a sportoknak, mint Ilonka.

— Világért sem, minden leány választ egy gavallért, — én már választottam is — Marosi doktor ur, szabad kérem?

Marosi reszketett a dühtől. Még ezt is! De aztán eszébe jutottak Seneca, Marc Aurél és több jeles antik alak, akik mind közömbösen vették a sors mindenféle csapásait és szótlanul meghajolva Ilonka kisasszony előtt, engedelmesen foglalt helyet a ladikban.

Ingott-ringott a csolnak, siklott vígan fova, midőn egyszerre Ilonka örömteljesen felkiáltott és ragyogó szemekkel mutatott egy a víz közepén uszó nagy fehér virágra.

— Ah, egy vízi rózsza, milyen nagy ritkaság! Ujjongott a leányka örömteljesen.

— Nos igen, egy vizirózsza. Hogy lehet már ennek ilyen gyermekesen örülni? Dörögött vissza Marosi doktor ur.

— Nem érti? Oh! egy vizirózsza maga a boldogság, suttogá a fufangos leányka ravasz mosolylyal, szakítsa le doktor ur nekem. Csak reménylem, teljesíteni fogja kérésemet.

Nemet mondani lehetetlen volt. István

urnak ismét Marc Aurél jutott eszébe és kihajolva a csónakból, halálmegvetéssel nyult a kelyhét kívánatosan kitaró rózsza után.

Ebben a pillanatban a ladik nagyot bilent és a doktor ur egész hosszába vágódott belé a hűvös, átlátszó hullámokba.

Ilonka kisasszony ugyanis, midőn a doktor a rózsza után nyult, az evezőt a csolnak alá dugta, úgy, hogy a katasztrófának okvetlenül kellett következni.

Marosi, aki uszni nem tudott, kétségbeesetten küzdött és ha Ilonka meg nem ragadja és a partra nem uszik vele, okvetlenül a halál fia.

A társaság nagy éljenzéssel fogadta a bator életmentőt. Marosi dideregve, szégyenkedve állott előtte.

— Ilonka kisasszony! — szólt végre könnyörgő hangon — ön megmentette az életemet, akarja-e, hogy egészen és örökre önnek áldozzam azt?

— De uram, — kaczagott fel győzedelmesen Ilonka — mit gondol: egy nő, aki uszik, tornászik és lovagol... mit fog mondani a tanári testület?

Marosi pirulva ismert saját szavaira és halkán sugta Ilonkának:

— Egy egész hosszú élet, azt hiszem, elégendő lesz arra, hogy bebizonyítsam, mennyire megváltozott véleményem a sport-hölgyek iránt; akarja?

Ilonka szótlanul hajította meg fejét, szemében ott volt az üdvösséget ígérő igen.

alkalmával válaszolt, szerencsés felfogásánál és benyomással teljes tartamánál fogva általános meglepedést keltett az idevaló magas és legmagasabb körökben. Államférfiasabb és tartalmasabb dikeziót, rögtönözve, bizonynyal ritkán tettek a magyar főrendiházban és ama felette fontos nyilatkozat tartalmassága a miniszterelnökünk nagy államférfiúi képességei felől táplált meggyőződést, ha ez lehetséges volt, még inkább megerősítette. Legfelsőbb helyen egy pillanatra sem kételkedtek ugyan, hogy Bánffy bárónak Magyarország miniszterelnökévé történt kiszemelése szerencsés és providenciális volt és azóta e meggyőződésben csak még inkább megerősödtek; de a miniszterelnök főrendiházi beszéde itt oly tartós benyomást keltett, hogy bizonyossá lett, miszerint jobb választást semmi körülmények közt sem lehetett volna tenni. Ő Felségehez intézett előterjesztéseiben, a parlament két házában tartott beszédeiben kiváló igazságszeretet, egyenesség és őszinteség vezeték báró Bánffyt, ami az ez irányban tett korábbi tapasztalatok után a korona különös bizalmát tartósan biztosítja számára, és a legmagasabb körökben Bánffy közvetítő és engesztelő működése nagyon megnyugtató. Miniszterelnökünk e beszédében oly annyira kifejezésre juttatta a június 8-ki nagy állami aktus helyes felfogását, hogy azt szabatosabban és megfelelőbben egy államférfi sem tehetné volna, semmi körülmények közt sem. Ezért teljes a meglepedés itt is és a magyar nemzet is tökéletesen meg lehet elégedve Ő Felsége bizalmi férfiának eme kijelentésével.

Értekezlet műkedvelő-társulatunk újraszervezése tárgyában.

Városunk intelligens, műpártoló közönsége f. évi április hó 29-én tartotta meg a leányiskola társalgó termében értekezletét, melylyel a műkedvelő-társulatot újraszervezték.

Pont 6 órakor nyitotta meg dr. Magyarai Károly, mint a régi műkedvelő-társulat elnöke, a nagyon is látogatott értekezletet a következő szép beszéddel:

Tisztelt hölgyeim és uraim!

A filléregylet, mely áldásdus működésével szegény gyermekeket ruház fel s ezáltal a népoktatásnak, de még a közegészségügynek is évről-évre nagy szolgálatot tesz, egyik közelebbi választmányi ülésen felvetette azon eszmét, hogy bizonyára jó lenne felszerkezni mély álmából a leányzót, a n. enyedi műkedvelő-társulatot, mely a korábbi években kifejtett eredményes működés után különböző nehéz körülmények, főleg azonban néhány tehetséges, ügybuzgó tag végleges eltávazása miatt, egy idő óta min: ritkábban adott jelt létezéséről. A felvetett eszmét műpártoló közönségünk nagy része, különösen pedig a siker legfőbb tényezője, a minden szépre és jóra kész fiatalság, élénk helyesléssel fogadta, s így történt, hogy néhányan, kik úgy véltük, hogy a siker eredményével kísérhetjük meg a felvetett eszme megvalósítását, azon kérelemmel fordulunk Nagy-Enyed város és vidéke műpártoló közönségéhez, hogy itt megjelenjen s jóirányú törekvésünkben bennünket támogatni sziveskedjenek. Ugy véltük, hogy a mostani körülmények, tehetséges művelt ifju nemzedékünk szép száma s munkakedve mellett, eléggé kedvezők arra, hogy a műkedvelő-társulat az eredményes működésnek egy újabb fényes ciklusát kezdhesse meg. Ugy véltük

hogy ezen működés, mely főleg s első sorban a szavaló és színművészet művelésére s gyakorlására irányul, s mely ugy az abban résztvevő ifjuságra, mint a néző közönségre fejlesztő s nemesen szórakoztató hatást gyakorol, igen jól megférhet s dicséretes hivatást teljesíthet a már létező egyletek mellett, melyek, mint a filléregylet, az igen szép sikereket aratott daloskör s más helybeli önművelődési egyletek, az ének- és zeneművelés terén tesznek városunk közművelődésének teljes méltánylásra érdemes szolgálókat. Sőt meg vagyunk győződve, hogy ezen különböző szépművészeti ágakat művelő, de mindannyian a magyar közművelődést szolgáló egyletek, könnyebben s eredményesebben működhetnének, ha egymást jó testvéreknek tekintve, tervbe vett működésüket alkalomszerűleg egymással közölve, kölcsönösen nyújtanák egymásnak azt a támogatást, amelyre képesek. Azon örvendetes részvétel, melylyel kérésünket viszonzni szivesek voltak, bizonyosága annak, hogy helyeslik az új életre keltendő műkedvelő-társulat czéliját, mely alapszabályaink szerint, nem egyéb, mint társas életünkben a társulási és művelődési hajlamot fejleszteni, a társadalmat élénkíteni, nemes szellemi élvezetekben részesíteni és magyaros szellemben emelni.

Megköszönve szives részvétüket, felkérem önöket, tisztelt hölgyeim és uraim, sziveskedjenek tanácskozmányunkban résztvenni, az újra felveendő működés irányát megjelölni s megválasztani azon egyéneket, kikre az egylet vezetését bízni ohajtnák.

Hogy ezen működésüknek tért engedjek, a gyűlést megnyitom, azon ohajomnak adva kifejezést, hogy megkezdendő munkánkat ohajtott siker koronázza, s hogy mindig legyen ezen városnak a közjóért s a művelődésért oly önzetlenül munkálni kész ifju nemzedéke, mint a mostani, mely az öregebbek kidöltével támadt hézagokat lelkesen kitölti s a kibontott lobogót diadalra juttatja. Ugy legyen!

Az éljenzéssel fogadott ezen megnyitó után ugyancsak az elnök vázolja a régi műkedvelő-társulat eddigi működését és örömmel jelzi, hogy a régi társulat tényleges és gyümölcsözőleg elhelyezett vagyona jelenleg 238 frt 78 kr.

Ezek után Török Bertalan helyesléssel fogadott lelkes beszédben vázolja a városunkban jelenleg oly szép sikerrrel működő egyesületek életét és ezen működésére hivatkozva, hangsúlyozza, mennyire szükséges, hogy a régi műkedvelő-társulat is ujjalag azon helyet foglalja el társadalmi tényezőink között, melyet a régi időben oly méltóan betöltött; egyben felhívja a jelenlevőket a műkedvelő társulat újraszervezésére. Hosszabb eszmecsere után, melyben résztvettek: az elnök, dr. Gyarmathy, dr. Bocz, Török Bertalan, Váro tanár és többen, az értekezlet egyhangulag dr. Bocz következő indítványát fogadta el:

Az értekezlet a műkedvelő-társulatnak érvényben levő alapszabályai alapján és érvényesítése mellett a műkedvelő-társulatot ujjalag szervezettnek mondja ki, a jelenlevők közül azok, kik a régi műkedvelő-társulatnak tagjai nem voltak, kijelentik, hogy kötelezőleg a társulat tagjai sorába lépnek; egyben az alapszabályok esetleges módosítására a választmány küldetik ki.

Ezen egyhangulag elfogadott indítvány alapján dr. Magyarai a műkedvelő-társulatot

újjászervezettnek mondja ki és egyben a közgyűléssé alakult értekezletet az ideiglenes tisztkar megválasztására hívja fel, melynek működése az ujjabban összehívandó közgyűlés határidejéig tartana, mely későbbi közgyűlés határozná a választmánynak az alapszabályok módosítása tárgyában benyújtandó tervezete felől is és választaná meg a végleges tisztkart.

A közgyűlés hozzájárul elnök indítványához és a tiszti állásokra való kijelölésre egy szűkebb körű bizottságot küld ki, mely kijelölésre nyomban visszavonulván, a kijelölő bizottság határozatát a közgyűlés előtt Váro tanár tolmácsolja.

A kijelölő bizottság elnöknek dr. Magyarai Károlyt, igazgatónak dr. Ebergényi Sándort, titkárnak Lengyel Györgyöt, könyvtárnoknak dr. Gyarmathy Ernőt, pénztárosnak Winkler Jánost, szertárosnak Kiss Károlyt, segéd-szertárosnak Hollós Istvánt; választmányi tagoknak: dr. Bocz József, Török Bertalan, Váro Ferencz, Uray László, dr. Farnos Árpád, dr. Garda Kálmán és Baranyai Károlyt; női választmányi tagoknak: Török Bertalané, Uray Lászlóné, Lenk Lajosné, Fogarasi Béláné, dr. Magyarai Károlyné és dr. Bocz Józsefnét ajánlja.

A közgyűlés a jelöléseket egyhangulag magáévá tévén, elnök a jelölteket megválasztott tisztviselőknek és illetőleg választmányi tagoknak jelenti ki.

Ezek után elnök megköszönvén a szives megjelenést, a tagok eljenzése között a közgyűlést bezárja.

Mi, a magunk részéről őszinte örömmel üdvözljük e derék társulatot új életpályája kezdetén és ujjalag is felhívjuk hazafias közönségünket az egyesület támogatására. Tagsági jelentkezéseket szivesen közzetünk, de lehet belépésre jelentkezni a választmányi tagok bármelyikénél is.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** Dr. Sajtos Károlyt, városunk szülöttjét, a kolozsvári mentőegyesület titkárárt, br. Szentkereszty főispán a dévai közkörház segédorvosává nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Mint sajnosan értesülünk, Almay Salamon honvéd főhadnagyot, a helybeli tisztkar egyik rokonszenves tagját, a deési 4-ik honvédszázalóaljhoz helyezték át.

— **Dr. Ács Jenő** nagyenyedi járásbíró-sági aljegyzőt a napokban avatták fel a jogtudományok tudorává a kolozsvári Ferencz József egyetemen. Városunk szülöttjének, kit ily rövid idő alatt ért e kinttetés, örömmel gratulálunk.

— **Gyűlés.** Az országgyűlési képviselő-választók 1897-ik évi névjegyzékének kiigazítása végett teendő intézkedések czéljából vármegyénk alispánja, mint elnök, a központi választmány tagjait május hó 5-én délelőtt 10 órára gyűlésre hívta össze.

— **Május 1. a Bethlen-főiskolában.** Május 1-jét a Bethlen-főiskolában külsőleg is láthatóvá tette az ifjuság. Az egyes osztályok virággal és zöld galyakkal voltak feldiszítve s pár teremben a tanárok beszédében is megemlékeztek arról, hogy e szép nappal az ezredéves ünnepségek kezdődnek meg a magyar székesfővárosban.

— **Vizsga.** A Bethlen-főiskola főgimn. VIII. osztályának évváró nyilvános vizsgálati május hó 11. és 12-én tartatnak.

— **Dr. Kovács-Berde gyászünnepe.** A Bethlen-főiskola előjárósága, ta-

nári kara és ifjúsága május hó 17-én a főiskola nem rég elhunyt két kitűnő theologiai professzora, dr. Kovács Ödön és Berde Sándor emlékezetére gyászünnepélyt rendez. A kegyeletos ünnepélyen a tudós tanárok felett Makkai Domokos és Jancsó Sándor főiskolai tanárok mondanak emlékbeszédet.

— **A Bethlen-főiskola millennáris ünnepélyét** május 9-én tartja a főiskola dísztermében, délelőtt és délután, két részletben. Az ünnepély érdekes programja ez: I. délelőtt 11 órakor. 1. „Te benned biztunk eleitől fogva.“ Éneklí az összes ifjúság és a közönség. 2. Ima. Tartja Jancsó Sándor theol. dekan. 3. „Az ur pásztorom.“ Éneklí a képezdei dalkar. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Fogarasi Albert főgimnáziumi tanár. 5. Részlet a „Proféta“ dalműből. Előadja a főiskolai zenekar. — II. Délután 4 órakor: Az ezer év korszakait beszédben, szavalatban, dalban feltűntetik az ifjúsági önképző-körök és dalkarok. 1. Szózat. „A magyarok Istene“ (Petőfítől). 2. A honfoglaló vezér. „Árpád imája“ (Vörösmartytól). „Árpád apánk . . .“ 3. A keresztény lovagkor. „Szent László“ (Aranytól). „Király-himnusz.“ 4. Török világ. „Szondi két apródja“ (Aranytól). „Ti szegín magyarok.“ 5. A kurucz kor. „Mikes büja“ (Lévaytól). Kurucz dalok. 6. Nemzeti dal. A függetlenségi harc. „Egy könyv olvasása közben“ (Tompától). 7. „Fohászok“ (Váro Ferencztől). Himnusz. (Előadók, szavalók: Sebestyén Ferencz IV. theol., Máthé Sámuel I. theol., László Gyula, Székely János VIII. g. o., Derzi Ödön, Farkas Károly VII. g. o., Borbáth Vilmos IV. kép.)

— **A millenniumi ünnepélyekre vonatkozólag** kérjük lapunk t. munkatársait és olvasóit, hogy vármegyénk bármely községében történik valamely ünnepelés, lapunkat levelezőlapon azonnal értesíteni szíveskedjenek; ne maradjon feljegyzés nélkül egyetlen mozzanat sem, mely e nagy napok emlékezetét szolgálhat.

— **Az első majális.** A tavaszi szezon első majálisát a Bethlen-főiskola általános ifjúsága fogja rendezni május 14-én a sétatéri nyári mulató-helyiségben. A majális meghívói a napokban küldetnek szét. Megemlítésre méltónak tartjuk, hogy a mulatóság tiszta jóvedelme teljesen a maros-szentimrei történelmi emlékoszlop javára fog fordíttatni. A majális védnökei dr. Bartók György, Szilágyi Gyula, Lázár István, Nagy Lajos, Váro Ferencz. Rendezői pedig: Baczó Lajos r. b. elnök. Máthé Sámuel r. b. alelnök, Kovács István r. b. pénztárnok. Nagy Mihály, r. b. alelnök, László Jenő, VIII. g. o. r. b. jegyző, Tunyogi János, r. b. ellenőr, Batta Mihály, Báthori János, Biró Sándor, Bocz József, Farkas Károly VII. g. o., Fejér Pál, Füzési Gyula, Jósiai Dénes, Molnár László, Nagy Gerő, Papucs Dávid, Puskás Gyula, Rhédey Ferencz, Simon Ferencz, Szakács Ferencz, Szántó István, Szász Albert, rendező bizottsági tagok. Belépti díj személyenkint 60 krajczár.

— **A Bethlen-főiskola Maros-Szent-Imrén.** A Bethlen-főiskola hazafias és kegyeletos szellemben nevelt ifjúsága e hó 3-án vasárnap szép és nemes czélú kirándulást tesz Maros-Szent-Imrere. A reggeli vonattal indulva, a főiskola ifjúsága képviselőiben mintegy ötvenen, Szilágyi Gyula főgimn. igazgató-tanár vezetése és nyolcz tanár kísérete mellett, fölkeresik néhai Jablonczai Peres Elek alsófehérvármegyei egykori nagybirtokos és a Bethlen-főiskola egyik nemeslelkű alapítójának maros-szent-

imrei sírját s rá beszéd kíséretében díszes koszorut helyeznek. A kegyeletos beszédet Sebestyén Kálmán VII. o. tanuló mint legidősebb Jablonczai-ösztöndíjas gimn. tanuló mondja. Innen az ottani 1442-iki magyar-török ütközet színhelyére vonul az ifjúság, hol hajdan Lépes György erdélyi püspök esett vala el dicső halállal. Itt a Bilag-tetőn, a nép által Hunyadi asztalának keresztelt szikláról, Bodrogi János, főiskolánk jeles képzettségű fiatal hisztorikus tanára, fogja ismertetni az 1442-iki ütközet terrenumát és lefolyását. Ezután délelőtt 11 órakor a maros-szentimrei Hunyadi-templomba vonul a kiránduló társaság, holott n. t. Tokos Sándor vajasdi ref. lelkész tart millenniumi egyházi beszédet. Erre ebéd lesz. Ebéd után hazafelé jövet Gáldtön és Kozsláton át Tövisre vonulnak a kirándulók, ahol — mint halljuk — a tanári kart és ifjúságot a tövisi intelligens közönség szíves vendégszeretettel s némi meglepetéssel fogja várni. A szépnek ígérkező kirándulásról az esti gyorsvonattal tér vissza a társaság.

— **A helybeli gör. kath. iskola-szék** követendő szép példát mutatott azon elhatározásával, hogy a millennium emlékére az iskola udvarán tölgy- és hársfákat ültetett s a millenniumot a tanuló gyermekekkel hazafiasan meg fogja ünnepelni. Szívesen gratulálunk hazafias román polgártársaink határozatához s óhajtjuk, hogy mennél több hasonló esetről vehetünk hírt.

— **Szenzációs eset.** Április hó 28-án a nagyenyedi kiségitő takarékpénztárban két, magát havasgyógyi egyének nevező, de áruhába öltözött mokány atyafi hamis adókönyv és telekkönyvi kivonat alapján pénzt akartak felvenni, azonban rajta vesztettek. Ugyanis az intézet igazgatója által családi szándékuk fölfedeztetvén, letartóztatnak, nyomban át is adták a járásbírósnak, hol a vizsgálat ez ügyben erélyesen folyik.

— **Millenniumi faültetés.** Alvinczen az ev. ref. egyházközség presbyteriuma 7 darab hársfát ültetett az ezredik év emlékére ódon temploma czintermében, a községi előljáróság s szép számú közönség jelenlétében, lélekemelő ünnepélyességgel. Az állami iskola összes növendékei nemzeti lobogó alatt vonultak tanítóik vezetése mellett a hazafias ünnepély helyszínére s derék igazgatójuk, Székely Lehel, vezetése mellett gyönyörűen énekeltek hazafias dalokat (Hymnus, Szózat stb.) ugy az ültetés előtt, mint alatt és után. Az aktust méltató hazafias beszédet mondott Benedek Károly ref. lelkész; majd Szócs Imre előljáró vette oltalmába a millennáris fákat. Emelkedett hangulatban oszlott szét a szép közönség.

— **A zalatnai áll. elemi iskola** tanstálete folyó évi május hó 3-án Kolozsváry Nándor nagytermében jótékonyczélú műkedvelői előadást rendez a következő műsossal: 1. Himnusz. Éneklí a gyermek-kar. 2. Maróth Bán V. felv. egy jelenete Vörösmartytól. Előadják: Kovács J. és Magyary F. 3. „Jön a tanítónő“. Élékép. 4. Népda. Éneklí a gyermek-kar. 5. Clary contra Clary. Monolog. Előadja Schmidt R. 6. „Hőfehérke“. Élékép. 7. „Szeretlek én egyetlen egy virágom.“ Ábránd. Székelytől. Előadja: Zsitvay L. 8. Iskolai jelenet a 17-ik századból. 9. Loco. Monolog Gaál Mózesről. Előadja Magyarai F. 10. Tündérek tánca. Élékép. 11. Szép Ilonka. Melodráma Vörösmartytól. Előadják: Schmidt R. és Zsitvay L.

12. Szózat. Éneklí a gyermek-kar. Szünet. Egy szellemdus hölgy. Vigjáték I felvonásban. Jenő: Kovács Ignác. Bella: Zsitvay Laura. Ilona: Schmidt Róza.

— **Felhívás.** A millennium örömtünetpei nemsokára beállnak. Ünneplő szívünkben szent áhitattal eltelve adjuk át magunkat az emlékezet magasztos érzelmének. De míg a Gondviselés kegyelmének hálaával adózunk, hogy a magyart annyi évszázadon át megtartotta; míg az idő végtelenségébe hanyatlott nagy mult fenséges képei vonulnak el szemünk előtt: ne feledkezzünk el a jövőről! A nemzet a maga összeségében büszke gránitoszlopokat állít az Ezerévrnek emlékére; egyesek és társulatok versenyre kelnek áldozatok felajánlásában a nagy történelmi esemény megörökítésére. Ilk is, hogy minden egyes és minden testület tegye meg a tőle kitelhetőt ezen nemzetektől irigyelt szent idő emlékére. Ez a nemes czél vezette a gyulafehérvári r. k. főgimnázium tanári testületét egy „Millenniumi jutalmialap“ megeremtésének eszméjére. Áldozzék mindenki filléréivel, ki főgimnáziumunknak valaha tanítványa volt és itt fogadta szívében a haza szeretetét; áldozzának volt tanárai, kik itt nevelték az ifju lelkek szent érzelmeit; áldozzanak az iskola jötevői, hogy a viszony az intézet, tanítványok, tanárok és ismerősök között ezen kapcsolcsal is minél szorosabbá, bensőbbé válják! Hadd lássa az utánunk élő nemzedék, legkivált a fogékony ifju-sereg, hogy a nagy nemzeti ünnep örömozájának nemcsak a viszhangja, hanem a nemes áldozatkészesség fölmelegítő napsugara is rámaradt örökségül. Hazafias tisztelettel kérjük főgimnáziumunk minden pártolóját, kegyeskedjek a maga és ismerősei adományait a „Millenniumi jutalmi alap“ gyűjtő bizottságának címére a gyulafehérvári r. k. főgimnázium igazgatóságához, legalább folyó évi május 15-ig beküldeni, hogy az adakozás eredményéről a főgimnázium 1895/6. tanévi (millenniumi) értesítőjében beszámolhassunk. Kelt Gyula-Fehérvárt, 1896. április hó 10-én. A „Millenniumi jutalmi alap“ gyűjtő bizottsága: Erőss József, Péter János dr., gyulafehérvári főgimnáziumi tanárok.

— **Dr. Wlassics Gyula** vallás- és közoktatásügyi miniszter az ezredéves ünnepélyt az ország tanuló ifjúsága körében minél emlékezetesebbé óhajtván tenni, — mint a „Pester Correspondenz“ jelenti, — érdekes körlevelet bocsátott ki a legutóbbi napokban a kir. főigazgatókhoz és kir. tanfelügyelőkhez. A miniszter elrendelte, hogy az összes intézetekben kiosztásra kerülő jutalom-könyvül az idén Kölcsey „Parainesis“-ét használják. Nagy jelentőségű ezen intézkedés, mert tudvalevő dolog, hogy ezen mű a legmagasztosabb életbölcsélet, a tisztult vallási és erkölcsi érzés, a humanizmus, hazafiaság és munkaszeretet örök törvényeinek foglalatlja, oly becses s nemcsak hazai, hanem a világirodalomban is számot tevő alkotás, mely igazságaival, szépségével, hazai viszonyainkra való vonatkozásaival kell, hogy megragadjja, öntudatra ébressze feladatai iránt, gondolkodóba ejtse az ifjúság java-részét. Különösen alkalmassá teszi ezen munkát a tanuló-ifjúság között való kiosztásra, mert a munkát Kölcsey is unokaöccséhez, Kölcsey Kálmánhoz intézte, kinek nevelésére nagy gondot fordított. A „Parainesis“ erkölcsi irodalmunkban páratlanul álló beszéd az emberi kötelességekről.

— **A marosvásárhelyi versenyegylet és urlovas szövetség.** A marosvásárhelyi verseny-egylet és urlovas-szövetség által folyó évi szeptember hó 19-én és 20-án rendezendő ügető és löverseny sorozata és feltételei:

I. ső nap szombat szeptember hó 19-én d. u. 2 órakor. Ügető-pálya Marosvásárhely-Kerelőszentpál közötti állami uton, az indulás medgyesfalvi határon. I. Négyes fogatok ügető-versenye. Táv. kb. 31. klm. köves állami uton. Díj: 800 kor. államdíj. Ebből 700 korona az elsőnek, 100 korona a másodiknak. Tét: 30 korona f. v. f.

II. nap vasárnap szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor. II. Kettős-fogatok ügető-versenye. Táv. kb. 20 klm. köves állami uton. Díj: 600 korona. Adva Marosvásárhely sz. kir. város által. Ebből 500 korona az elsőnek, 80 korona a másodiknak és 20 korona a harmadiknak. Tét: 20 korona f. v. f.

Vasárnap szeptember hó 20-án d. u. fél 2 órakor. Verseny-pálya Máriaffi Lajos ur m.-szit-györgyi rétjén.

I. Megnyitó-verseny: 600 korona adva a Magyar Lovar-egylet által. Ebből 500 korona az elsőnek, 100 korona a másodiknak. Táv. kb. 1500 m. 3 é. és id. lovak számára. melyek 1500 kor. értékű versenyt nem nyertek. Teher 3 é. 65 klg. 4 é. és id. 70 klg. Minden 200 korona össznyeremény után 1 klg. több halmozva 7 klg.ig. Tét: 10 korona, továbbá 20 korona az indulóktól.

II. választmányidij: 800 korona. Ebből 600 korona az elsőnek, 150 korona a másodiknak és 50 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 2000 m. Futhat minden 3. é. és id. 72 klg. Egy 800 korona értékű verseny nyerője 3 klg. két vagy több ily verseny nyerője 6 klg. több. Tét: 10 korona, további 20 korona az indulóktól.

III. Gátverseny: 1000 korona. Ebből 800 korona az elsőnek, 150 korona, a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2400 m. Futhat minden 3. é. és id. belföldi ló, mely 1500 korona értékű versenyt még nem nyert. Teher: 3 é. 67 klg. 4 é. 76 klg. 5 é. és id. 78 klg. Félvéreknél 3 klg. engedve. Minden 400 korona össznyeremény után 1 klg. több halmozva 7 klg.ig. Tét: 10 korona további 20 korona az indulóktól.

IV. Hölgyek díja: Akadály-verseny. Tisztelet-díj a három elsőnek. Táv. kb. 3200 m. Futhat minden 4. é. és id. belföldi ló, mely 1500 korona értékű versenyt még nem nyert. Teher: 75 klg. 4 éveseknek 5 klg. engedmény. Egy 1000 koronás díj nyerője 3 klg. két vagy több ily nyemény nyerője 6 klg. több. Tét: 20 korona f. v. f.

V. Nagy akadály-verseny. 1500 kor. Ebből 1200 korona államdíj az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak, adva az egylet által és tisztelet-díj a nyerő ló lovasának. Táv. kb. 5000 m. Futhat minden 4. é. és id. belföldi ló, mely 1800 korona értékű versenyt nem nyert. Teher 4 é. 65 klg. 5 é. 70 klg. 6 é. és id. 72 klg. Egy verseny nyertese 3 klg. több. Félvéreknél 3 klg. engedve. Tét: 20 korona, további 20 korona az indulóktól.

VI. Félvér akadály-verseny. 700 korona. Ebből 600 korona az elsőnek, 100 korona a másodiknak. Táv. kb. 4000 m. Futhat minden Erdélyben ellett és nevelt 4. é. és id. félvér ló. Teher 4 é. 65 klg., 5 é. 70 klg., 6 é. és id. 72 klg. Minden 200 korona össznyeremény után 1 klg.ig több halmozva 7 klg.ig. Tét 10 korona, további 20 korona az indulóktól.

Általános határozatok. 1. Nevezési zárnappal 1896. szeptember 9-én este 8 órakor. 2. Nevezni lehet Eperjesy György egyleti titkárnál Marosvásárhelyt megyeház. 3. Csak egyleti tag lovai indulhatnak és oly urlovas által lovagolva vagy hajtva, ki szintén egyleti tag. 4. Lovagolni csak színekben vagy egyenruhában szalaggal lehet, melyek nevezésük bejelentendők; a hajtásnál minden fogatnak külön-külön színű lobogót kell vinni. 5. Az ügető-versenyeknél a múlt év október 7-én tartott versenyeknél érvényben álló szabályok mérvadók. 6. Ügető-versenyeknél kizártnak a muszka lovak. 7. Minden nyereményből 50% vonatik le az egylet javára, valamint a tétek és bánatok is az egyletet illetik. 8. Minden sik-versenyben a kanczák és heréltek 1 1/2 klg. teher engedményben részesülnek. 9. Minden ló után 10 korona gyp-pézt fizetendő. 10. Oly lovasok, kik versenyt még nem lovagoltak 5 klg., kik lovagoltak, de 3 versenyt még nem nyertek, 3 klg. teher engedményt élveznek. 11. Minden tét és gyp-pézt a mázsalást jelző csengetésig a titkárnál lefizetendő.

Marosvásárhelyt 1896. április hó 3-án. Ig. vál. megbizásából: Eperjesy György, titkár.

Apróságok.

Flegma.

A gazda azon érte a Pista gyereket, hogy az almafát dézsmálja.

Furkósbottal fut oda:

— Jössz le mindjárt?! — ordít föl.

A Pista pedig nyugodtan felel:

— Ha már megrak kegyelmed, hát előbb jól lakom.

Hipnotizálás.

Egy ur (szőlőbirtokos): Ön hipnotizőr és be akarja nekünk mutatni művészetét... Mondja, kérem, képes ön az állatoknak is szuggerálni?

A hipnotizőr: Oh, hogyne!

Az ur: Hát legyen szives velem a szőlőmbe eljönni és szuggerálja... a peronoszporának, hogy költözzék ki onnan!

Tévedett.

Két országgyűlési képviselő minap a folyosón találkozott; a képviselő nagyon fölmagasztalta az ő parlamenti működését és többek közt ezt mondta:

— Az idén is már legalább tizszer beszéltem és te ezalatt az idő alatt még csak a szádat sem nyitottad ki.

— Tévedsz, kedves barátom! Mindig ási-toztam.

Megértette.

Midőn az elhunyt Károly württembergi királynak el kellett volna magát jegyeznie Olga orosz nagyhercegnővel, elküldték neki a fiatal hercegnőnek egy kis képét. Károly, ki akkor még herceg volt, sokáig nézte az arczképet és aztán így szólott:

— A kép tulságosan hizeleg; haja nagyon tömött, szeme nagyon fényes és arczszíne nagyon friss.

— De királyi, fenség — jegyezte meg a hadsegéd — hisz még nem is méltóztatik ismerni a nagyhercegnőt!

— Nem, — felelte a trónörökös — őt persze nem ismertem, de ismerem az udvari festőket!

Az ő.

A minap elhunyt lord Leighton festőről a londoni Truth a következő pompás adomát

mondja el: Leighton egy izben egy antikvárnál meglátott egy képet, amely nagyon megtetszett neki. A kép egy tizenhatodik századbeli lovagot ábrázolt, azonban az antikvár oly drágára tartotta, hogy Leighton nem vásárolta meg. A festő néhány nap mulva egy híres londoni bankárhoz volt meghíva és — mit látnak szemei? az ő lovagját, ugyanazt a képet, melyet ő maga majdnem megvásárolt.

— Hogyan került ez a kép önhöz? kérdezte a bankártól.

— Ehhez a képhez? Egészen véletlenül. Egyik ösömet ábrázolja.

— Hogyan? mondja Leighton az ő ismeretes szívjóságával és a bankár elé nyújtja mind a két kezét, hisz így mi egészen közeli rokonok vagyunk!

— Igazán? kérdi a bankár meglepetve.

— Igen, igen. A dolog nagyon egyszerű, — mondja Leighton — mert ez a lovag három nap előtt — majdnem az én ösöm lett.

Közgazdaság.

Piaczi árak.

Nagy-Enyed, 1896. április 30.

Buza legjobb	100 kilogramm	7-50
" közepszerű	" "	7-
Kétszeres legjobb	" "	6-50
" közepszerű	" "	6-
Rozs legjobb	" "	6-
" közepszerű	" "	5-
Zab legjobb	" "	6-
" közepszerű	" "	5 50
Kukorica (tengeri)	100 kilogramm	5-20
Burgonya	" "	2-
Széna legjobb	egy szekér	5-50—6-50
Szalma legjobb	" "	2-50
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszu	" "	3-50
Cserfa 1 " " " " " " " " " "	" "	3-30
Tölgyfa 1 " " " " " " " " " "	" "	3-50
Faszén kemény	egy hektoliter	1-80
Marhahús	1 kilogramm	36—40
Sertéshús	" "	44—48
Szalonna	" "	64—72
Disznósír	" "	—80
Vöröshagyma	" "	—15
Fokhagyma	" "	—20

Csarnok.

Egy női levéltörődék.

Találták a Notre-Dame des Champs-utcájában.

Irta: Daudet Alfonz.

. . . Mennyi küzdelembe került, mennyit kellett feláldoznom, hogy művészhez mehessek nőül!

Ilyenek a fiatal leányok, bolond gondolatokkal van tele a fejük. Oh, kedves barátom, ha mindent előre láthattam volna! Képzeld magad az én helyzetembe. A kiállítási névlajstromban a művészek lak-czimeit olvastam, majdnem valamennyien a távol eső csendes utcákban laktak, Páris külvárosiban. Elképzelttem, hogy milyen nyugodtan, békében lehetne ott lakni. Mindenki önmagára van utalva, nem gondol senkire és semmi másra, csupán családjára és hivatására — és mivel nagyon jól ismerem magam s tudom, hogy a féltékenységre nagy hajlamom van, így szóltam önmagamhoz: e művészek közül szeretnék valamelyikhez nőül menni. Férfjem mindig velem, körülöttem lenne, egész nap egy pillanatra sem hagynók el egymást. Ő festményén vagy a szobrán dolgozna, míg én mellette ülnek és olvasnék — el sem kellene hagynunk a műtermet. Oly szép gondolat!

Szegény ártatlan fejem, mily csalódás érte! Sejtelmem sem volt arról a különös, saját-

ságos életről, mely a műtermekben uralkodik. Ha ezelőtt a kissé tulságosan fukarul öltöztetett istennők szobrait nézegettem, sohasem jöttem arra a gondolatra, hogy vannak asszonyok — leányok, hogy egyáltalában léteznek oly teremtmény, aki . . . aki önmagát . . . ilyenre . . .

Oh, hogyha csak a legcsekélyebb sejtésem is lett volna ily dolgokról, soha, de sohasem nyújtottam volna kezem egy szobrának. Bizonyára nem! Tudnod kell, hogy családom ellenezte ezt a házasságot, habár férjem vagyonos, s mint művész hírneves ember is, kettőnk részére pedig igen csinos magánlakot építtetett. Egybekelésünket egyedül én óhajtottam forrón. Hiszen ő olyan csinos, figyelmes és előzékeny volt!

Az igaz, hogy nekem mindjárt feltűnt a hajdiszek és női öltözékek elhelyezése, meg alkalmazása körüli finom izlése, jártassága. Nem egyszer avatkozott a divat-ügyeimbe. „Kérem, ne úgy tűzze a haját, hanem így inkább” — aztán völegényem egy virágot tűzött a hajfürtjeimbe és meg kell őszintén vallanom, ügyesebben és izlésebben tette, mint bármelyik udvari fodrász. Feltűnő, ugy-e bár, ha egy férfi ilyen kiváló tapintattal, tudással bír ebben a szakmában? Gyannura mindenesetre lett volna elég okom már akkor. De halld csak, hogy mint történt később.

Visszatértünk a nászutról.

Mig én kellemes, gyönyörűen butorozott boudoiromban háziasan berendezkedtem, — hiszen ismered azt az isteni szobácskát és tudod, hogy milyen barátságos, — azalatt férjem uram újra elkezdte a félbeszakított munkát és naponkint ott időzött műtermében, mely a házon kívül volt berendezve.

Ha esténként hazajött, örömmel és lelkesedéssel beszélt legújabb művéről, melyet a legközelebbi mű-kiállításra szánt. A szobor egy fürdőből kilépő római nőt ábrázolt. Amint mondta, főképpen arra törekedett, hogy láthatóvá tegye, amint a vízből kilépő testet átfutja a hideg, miután teljesen ki van téve a levegő hatásának; igen finoman kívánta kidolgozni a szobor vállairól könnyedén leomló, átlátszó lepelt, és még több ehhez hasonló dolgot; részletekre már nem igen emlékezem.

Köztünk legyen mondva, én nem igen értettem férjemet, ha művéről beszélt és lelkesedett, de azért mindig bizalommal, érdeklődéssel feleltem: „Valóban gyönyörű lesz!” Képzetelemben már ott sétáltam egy viruló sétányon, melynek fődíszét férjem művészi munkája képezte, örömtől dobogó szívvel véltem hallani, amint a járó-kelők felem intégetve susogják: „A művész felesége!”

Egy napon végre magam is szerettem volna látni, hogy mennyire vagyunk a szép római szoborral és kíváncsiságomnak eleget teendő, elhatároztam, hogy meglepem férjemet a műteremben, melynek küszöbét még sohasem léptem át. Ez volt első sétáim egyike, melyet kísérő nélkül egyedül tettem meg és — tudja az ég — nagyon fessen öltözködtem a nagy esemény tiszteletére.

Czélrt érve, tárva-nyitva találtam a földszinti, egy kert hátulsó részében elrejtett műterem ajtaját. Vonakodás nélkül léptem be, előbbre megyek és — képzeld megbotránkozásomat — férjemet pillantottam meg hosszú, csunya munkás zubbonyban; haja kuszáltan hullott homlokára, keze agyaggal és sárral volt bekenve, előtte pedig — egy nő állott! Kedves barátnóm, képzeld el, egy

elő asszony-személy állott előtte, alacsony deszkaemlévényen! És milyen állapotban! Csak félig volt felöltözve! — Oly nyugalommal állott ott, mintha mindez a legillendőbb, a legtermészetesebb dolog lenne a világon. Levetett ruhái — melyek a utca sarából látszottak fölszedve lenni, félretört sarku cipői, gyűrött virágokkal díszített kalapja — egy széken heverték. Eleget volt egy pillantás, hogy mindezt megértem és átlássam, és elhiheted, hogy azzal az egy pillantással eleget, nagyon is eleget láttam. Etienne tartóztatni akart, mondani szeretett volna valamit, de én eliszonyodva mocskos ujjaitól elszaladtam, rohantam, amint csak a lábaim bírták, az édes mamához és félig holtan rogytam karjaiba.

Elképzelheted, hogy minő fogadtatásban részesültem.

— Az egekre, kedves gyermekem, mi bajod? Mi történt?

Elbeszéltem a mamának a látottakat, annak a gyalázatos nőnek az öltözetét, amint szégyenérzet nélkül, illemtelenül ott állt. Aztán sirtam, zokogtam keservesen. — Édes anyám, aki maga is el volt képedve, vigasztalt és értésére igyekezett adni, hogy az a nő valószínűleg modell.

— Hogyan? De hiszen az szörnyűség! Házasságom előtt nem mondtak nekem semmit!

E közben Etienne is megérkezett. Szörnyen meg volt rémülve és hosszú magyarázatokba bocsátkozva meg akarta értetni velem, hogy egy mintául szolgáló nő épp oly nő, mint akárki más és hogy a szobrászok nem lehetnek el nélkülök; e magyarázata azonban falra hányt borsó volt. Én nem engedtem magam elkábítani, rábeszélni és tudtára adtam egyszer s mindenkorra, hogy nekem nem kell olyan férj, aki napokon át egy ilyen asszonnyal van négyszemközt.

— De, édes fiam, másképp kell ezentul a műtermét berendeznie, — véle az édes mama, ki azon fáradozott, hogy a megrontott békét ismét helyreállítsa. Tegye meg a neje akaratát. Talán helyettesítheti azt az élő modellt egy fából, vagy más anyagból készített alakkal.

Férjem a bajuszát rágta, a mi akkor szokott előfordulni, ha nagyon haragos.

— Az teljes lehetetlen, drága mama.

— De most az egyszer mégis meg kell próbálni, kedves fiam. A divatárusok is viaszkból, vagy fából készült fejalakokat használnak és azokra próbálják fel az új kalapokat, hogy lássák, sikerült-e vagy sem? És ami a divatárusnőnek jó, az ne lenne célszerű ebben az esetben?

De úgy látszott, hogy a jó tanács megvalósítása lehehetetlen. Legalább Etienne azt igyekezett kézzel-lábbal tudtukra adni.

Szegény, mikor könnyeimet letöröltem, arczán a kétségbeesett kifejezést láttam; az én bánatom őt is leverte tette. Végre hosszú küzdelem és szóharez után úgy egyeztünk meg, hogy jól van hát, legyen élő modellje, ha már másképp nem lehet, de csak akkor szabad őt elfogadnia, ha én is jelen vagyok. A műterem mellett egy kis csiny, alkalmas fülke van, a honnan kényelmesen láthatam mindent, anélkül, hogy engem észrevettek volna. Azt fogod mondani, kedves barátnóm, hogy csunya dolog a féltékenységnak ekkora tért engedni és ilyen mértékben vinni a nyilvánosság elé. De hidd el, kedvesem, csak akkor ítélhetnél igazságosan, józanul, ha mindezt magad is átélted volna.

A következő napon ismét meg kellett jelenie a mopellnek. Minden bátorságomat összedve, elhelyezkedtem leshelyemen, de a férjemmel előbb szentül megígértetem, hogy amint csengettyűsöt hall, habár a leghalkabban is, azonnal hozzám siet.

Alig foglaltam el helyemet a kis fülkében, az a csuf nőszemély, a kit a mult napon láttam, már is jött felcizomázva, izléstelenül öltözködve, elannyira, hogy önmagamtól kértem számon féltékenységem okát.

Hát lehetséges egyáltalában, hogy én egy ilyen nőre féltékeny vagyok, — egy ilyen teremtményre, aki szennyes gallért és manchettát visel és kirottosodott, megfakult zöld kendőbe burkolja magát?

De a mint láttam, hogy ez a szemérmetlen nő leteszi a kendőt, ledobja magáról a ruháját és egészen levetkőzik a műterem kellő közepén — oh, kedvesem, akkor már nem tudtam, hogy hanyadán vagyok magammal. Elfutott a méreg — megnyomtam a csengettyűt, Etienne belépett. Egész testemben reszkettem, a szó a torkomon akadt. Kezdetben kinevette haragomat, később szép szavakkal igyekezett lecsillapítani, aztán ismét munkához fogott. Az a nő azalatt a kellő pose-ba vágta magát; testét csak félig takarta a ruha, hosszú haja ki volt bontva és szép hullámokban omlott a hátára — úgy tetszett előttem, — amint szoborszerűen ott állott, mintha most nem volna oly utálatos, mint az előbb. daczára a durva arcz fáradt, tulfeszült vonásainak.

Szívem hangosan dobogott, de nem szólta semmit. Egyszerre hallok férjemet: „A bal lábát! Tegye a bal lábát egy kissé jobban előre!” És mivel a modell nem látszott megérteni, férjem közeledett feléje és meg akarta a lábát — de nem! Ennyit már nem bírtam el, hiába volt minden erőlködése! Csengettem, ő nem hallotta; csengettem újra, meg újra, végre oly hevesen ráztam meg a csengettyűt, mintha holtakat akarnék vele föltámasztani. Végre jön férjem uram összeránczolt homlokkal; nyilván bosszantotta, hogy munkája közben háborogtam.

— Kérlek, Armand, térj eszedre!

Könnýárban usztam; odahajtottam fejemet a vállára és folyvást zokogtam: „Ez már mégis csak sok! Nem nézhetem tovább!” Felelet nélkül, látszólag megsértve visszatért a műterembe, intett annak a női szörnyetegnek, erre az felöltözködött és eltávozott.

Etienne a következő napokon nem ment a műterembe. Mindig mellettem volt, nem hagyta el a házat, nem akart senkit látni, még a barátait sem fogadta és habár látszólag derült arczot mutatott, még sem kerülte el figyelmemet lehangolt, komor kedélye.

Egy alkalommal félénken kérdém tőle: „Miért nem dolgozol többet?” „Modell nélkül nem lehet dolgozni”, volt a rövid felelet. Kezdetben nem volt bátorságom, hogy ehhez hasonló kérdéseket intézzek hozzá, mert igen jól éreztem, hogy mindennek egyes-egyedül én vagyok az oka. De addig hizelegtem, addig csókolgattam gyöngéd szeretettel, míg végre mégis rávettem, hogy visszatért műtermébe, a szobrot pusztán képzeletből befejezni; miután pedig ez nem sikerült: tehát egy faból segélyével, mint a hogyan a mama tanácsolta.

Én úgy láttam, hogy pompásan fog sikerülni, de bizony a férjem egészen más véleményen volt és kijelentette, hogy ily módon csak elhibázott munkát végez.

Naponkint levertébbé lett és ha esténként háza jött a műteremből, kedvetlen volt és szórakozott.

Ha így folytatja, bizonyára beteggé lesz; sokat szenvedtem, kedvesem, elhíheded. Én minden alkalommal kijelentettem, hogy a műkitűnő lesz, de a valóság egy cseppet sem akarta szavaimat megerősíteni. Azt hiszem, hogy ama nevezetes nap óta nem is nyult a szoborhoz. Ha a műterembe léptem, rendszeren szivarozott, vagy a nyugágyon végigdőlve olvasott; az is előfordult, hogy szórakozottan hajigált egy lapdát a falnak, ajtóknak és bámulatos ügyességgel kapta el.

Egyik délután ismét ott voltam és szomorúan néztem meg a felig elkészült római nőt, aki már olyan rég igyekszik kilépni a fűrdőből, de úgy látszik sohasem viszi majd annyira. Hirtelen mint villám cikázott keresztül agyamon egy eszme. A római nő körülbelül olyan alak, mint én — talán, ha én . . . szükségéből.

— Mi szükséges tulajdonképpen ahhoz, hogy egy lábszárát szépnéki tartsanak? kérdém hirtelen férjemtől. ■

Hosszas magyarázatokba és fejtegetésekbe bocsátkozott és végül bebizonyította, hogy egy éppen olyan lábra van szüksége és a nélkül sohasem fejezheti be a szoborművet. Szegény ember, olyan panaszos hangon beszélt; szegénynek annyira szíven feküdt ez a dolog! Tudod-e, hogy én mit tettem? Istenemre, nem tehettem másképp; előkerestem a redős lepedőt és visszavonultam a fülkébe. Aztán — egészen halkán, csendesen, szó nélkül — mialatt ő álmodozva, elmerülve függeszté tekintetét a szoborra, oda állottam vele szemben az emelvényre, még pedig ugyanabban a jelmezben, ugyanabban a pose-ba helyezkedve, mint ahogy attól a csuf szörnyetegtől láttam.

Oh, kedvesem, mit tett szegény férjem, mikor visszafordult és meglátott! Milyen megindult és örömtelt volt! Valósággal el volt ragadtatva! Valóban nem tudtam, sirjak-e, vagy nevessek. Azt hiszem, egészen ki voltam pirulva. Megfogta a lepel széleit és igazgatta, rendezgette, redőkbe szedte szépen — de mindez mellékes.

Etienne annyira el volt ragadtatva eszmém nagyszerűsége által, hogy most már nem aggódom semmiért . . . egészen boldog vagyok.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Hirdetmény.

Keresek vegyes üzletembe egy keresztény, szakértő, szorgalmas, szolid viseletű

kereskedő-segédet,

ki a magyar és román nyelvet tökéletesen bírja s a rőfös árukban teljesen jártas.

Fizetése magaviselet és szakképzettségének megállapítása után fog neki tudomására hozatni.

Ajánlatok „Bokanics György kereskedő Verespatak” cím alatt küldendők.

702 1-2

4634-895. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint tkvi hatóság által közhírré téteik, hogy Bartha Lajosnak Sobesi Aladár és özv. Szobesi Györgyné által képviselt kiskoru Sobesi István, György, Berta, Endre, Anna elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 197 frt 72 kr tőke, ennek 1893. évi január hó 12-ik napjától járó 6% kamatai, 45 frt 92 kr végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 80 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedőknek a nagylaki 345 sz. tjkvben A + 1. r. 93. 94. 95. 96. hr. sz. a. foglalt ingatlanaira 642 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverés 1896. évi június hó 9-ik napján d. e. 9 órakor Nagylak községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételart az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 60 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál és Alsó-Gáld község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. bíróság mint tkönyvi hatóság. Nagyenyeden, 1896. február 5-én

Csernátóni Vajda Péter,
kir. járásbíró.

703 1-1

Schicht-féle SZIN-SZAPPAN

Törvényszéki-
leg belajstro-
mozott

védjegy:

Igen jól van szárítva, kitűnően tisztító, igen takarékos a használatban, kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérmű és kéznek, egyáltalában a legjobb, ami a szin-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.

Kapható Nagy-Enyeden:

Ifj. Lázár Károlynál.

701 1-20

* Utolsó főhuzás. *

Magyar

osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12 től 28 ig.

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600 000	= 600 000
1 „	400 000	= 400 000
1 „	300 000	= 300 000
1 „	200 000	= 200 000
1 „	100 000	= 100 000
2 „	40 000	= 80 000
2 „	20 000	= 40 000
5 „	10 000	= 50 000
10 „	8 000	= 80 000
34 „	6 000	= 204 000
100 „	2 000	= 200 000
200 „	1 000	= 200 000
2 650 „	200	= 530 000
22 000 „	150	= 3 300 000
25 007 „	nyeremények és 1 jutalom	= 6 284 000

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árokon kívül ajánlott levél portója és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny cím: Lottoheintze Budapest.

646. 9-12

Girner és Lingner

Jroda: Fötér 38. sz.

Papirzacskó- és Pénztári tömb Gyár, Könyvnyomda

vállalat

Nagy-Enyeden

Telefon-sz. 5. és 6.

Ujdonságok

mindig nagy választékban

Modern berendezése, dús
fölszerelése s jeles mun-
ka-erőinél fogva képes
az erdélyrészi hasonnemű
vállalatokkal versenyezni
ugy az árak, mint a mun-
kák kivitele tekintetében.

öt gyorsajtóval működik

nyomda

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék leg-
elterjedtebb lapjainak, s mint ilyen,

hirdetések közlésére

kiválóan alkalmas.

Aki tehát olcsón s biztos sikerrel akar hirdetni,
forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Sürgöny Budapestről.

(Lapunk zárta után érkezett.)

Budapest, 1896. május 1.

Enyedi polgárok! Budapestről ma illetékes kézből a következő tudósítást vettük:
„Ma, május 1-én délben, az erdélyi református vallásu országos képviselők értekezletre gyűltek össze a képviselőház egyik termében, az enyedi theologiai akadémia ügyében. Az értekezlet Horváth Gyulát választotta elnökének.

Az elnök megnyitván az ülést, felhívta *Kovács Albertet* a kovásznai kerület képviselőjét, hogy az erdélyi reformátusok ezen vitás kérdéséről tegyen előterjesztést.

Kovács Albert a régi erdélyi törvények és Bethlen Gábor végrendelete alapján kifejtette, hogy a Bethlen-alapítvány sem részben, sem egészben a Bethlen-kollégiumtól el nem vonható, mert ha elvonatnék, azonnal feléled a fiskusnak azon joga, hogy az alapítványt elfoglalja. Azután kifejtette, hogy az erdélyi református magyarság érdeke mindenek fölött belső békeséget kíván, ez pedig ez idő szerint nem érhető el másképp, mint ha mind a két papnövelde fenntartatik, s az időre bizatik, hogy melyik tud a kettő közül véglegesen fennmaradni.

Az értekezlet ezután azt a határozatot fogadta el, hogy a Bethlen-alapítvány és az enyedi kollégiumnak ezen ugyanazon jogi természettel bíró egyéb alapítványai **sem egészben, sem részben, sem a tőkéjük, sem a jövedelmük az enyedi Bethlen-kollégiumtól el nem vonhatók és másutt nem használhatók. Az enyedi theologiai akadémia fentartandó, a tanári székek betöltendők; és amíg ez a papnövelde fennáll, addig tőle a lelkészképesítés joga el nem vonható.**

Az értekezlet ebben az értelemben **feliratot** szerkeszt báró Bánffy Dezsőhöz, mint miniszterelnökhöz és egyházkerületi főgondnokhoz, amelyet az erdélyi ref. vallásu képviselők mindnyájan alá fognak írni.

A felirat szerkesztésével *Kovács Albert* képviselő bizatott meg.

Polgárok! Bizalommal vártuk, hogy igazságos ügyünknek hatalmas szószólói is fognak akadni. Ime, reményünkben nem csalatkoztunk. Ország részünk politikai képviselőinek ezen egyértelmű fellépése bizonyára új fordulatot jelent a mi féltett kincsünknek ügyében. Megnyugvással gondolhatunk arra is, hogy a képviselők a felirat szerkesztését a legjobb kézbe tették le.

Adjon Isten végre, a hosszú harc után, szebb és békésebb napokat drága főiskolánknak.

Előzetes
helyben
va vagy

Egész é
Fél év
Negyed

Hird

ezen
kr. Ke
rosok k
ménybe
Bély

Nyit

A
epizó
tása
pomp
mely
2-án
érül
örök
dásos
hazá

Ve
Urun
nyitá
nemz
nyes
In
Ernö
besze

Ö
tünk
kiáll
kozz
állan
a ha
tere
bem
áll e
E
fogja
nem
szon

H

A
ség
hajh
mint
nek,
sem
adja
is é
vete
finán
ket!
azt,
meg
So
az é
vasz
reng
tehá
hiva
ter,
tani
tos,
töri

